

VSEBINA 12. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- seja Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti
- seja Družbenopolitičnega zbora
- problematika v stanovanjskem gospodarstvu v občini
- poročilo o razvoju, delu in pogojih celodnevni osnovnih šol v občini M. Sobota
- ugotovitve in predlogi občinskega izvršnega sveta o problematiki ostarelih oseb v soboški občini

Predsednik Zbora združenega dela in predsednik Zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine M. Sobota

SKLICUJETA

- 9. seja Zbora združenega dela in
- 9. seja zbora krajevnih skupnosti.

Seji bosta v četrtek, 9. decembra 1982 ob 8. uri v dvorani Skupnosti za požarno varnost (gasilski dom) Murska sobota.

Predsednika predlagata naslednji začasni dnevni red:

1. Izvolitev verifikacijskih komisij
2. Poročilo verifikacijskih komisij
3. Potrditev zapisa 7. in 8. seje zborov, z dne 4. in 18. novembra 1982
4. Problematika ostarelih oseb v občini Murska Sobota
5. Problematika v stanovanjskem gospodarstvu v občini Murska Sobota
6. Poročilo o razvoju, delu in pogojih celodnevni osnovnih šol občine Murska Sobota
7. Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o sprejetju zazidalnega načrta za območje vzhod, zahod in jug naselja Beltinci
8. Predlog odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o sprejetju zazidalnega načrta za posamezna območja v mestu Murska Sobota (cona ob Agroservisu)
9. Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o sprejetju zazidalnega načrta za posamezna območja v mestu Murska Sobota (Lendavska — sever)
10. Osnutek proračuna občine Murska Sobota za leto 1983
11. Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Murska Sobota za leto 1982 (rebalans)
12. Samoupravni sporazum o usmeritvi dela prodajne cene bencina in plinskega olja
13. Družbeni dogovor o izgradnji in financiranju muzeja Ljudske revolucije v Ljubljani
14. Delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja
15. Predlogi, sklepi, mnenja in obvestila

Gradivo za obravnavo 3., 7., 8., 9., 10., 11., 12. in 13. točke dnevnega reda bo posredovano vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij obeh zborov.

Gradivo za obravnavo 4. točke dnevnega reda je bilo objavljeno v 10. številki Delegatskega vestnika, z dne 21. oktobra 1982, ugotovitve in stališča Izvršnega sveta Skupščine občine M. Sobota k temu gradivu pa so objavljena v tej številki Delegatskega vestnika.

Gradivo za obravnavo 5. in 6. točke dnevnega reda je objavljeno v današnji 12. številki Delegatskega vestnika.

Predsednica Družbenopolitičnega zbora Skupščine občine Murska Sobota

SKLICUJE

sejo zbora v torek, 7. decembra 1982 ob 14. uri v sejni sobi Skupščine občine Murska Sobota.

Za sejo predlaga naslednji začasni dnevni red:

1. Problematika ostarelih oseb v občini Murska Sobota
2. Problematika v stanovanjskem gospodarstvu v občini Murska Sobota
3. Poročilo o razvoju, delu in pogojih celodnevni osnovnih šol občine Murska Sobota
4. Osnutek proračuna občine Murska Sobota za leto 1983
5. Samoupravni sporazum o usmeritvi dela prodajne cene bencina in plinskega olja
6. Družbeni dogovor o izgradnji in financiranju novega muzeja Ljudske revolucije v Ljubljani

Gradivo za obravnavo 1. točke dnevnega reda je bilo objavljeno v 10. številki Delegatskega vestnika, ki je izšla 21. oktobra 1982. Ugotovitve in stališča Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota so objavljena v tej številki Delegatskega vestnika.

Gradivo za obravnavo 2. in 3. točke dnevnega reda je objavljeno v današnji 12. številki Delegatskega vestnika.

Gradivo k 4. 5. in 6. točki dnevnega reda bo posredovano delegatom zbora.

PROBLEMATIKA V STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU

Delo samoupravnih organov in delovne skupnosti

V preteklem letu je delo samoupravnih organov (še starih) in strokovne službe skupnosti bilo orientirano predvsem na pripravi in sprejemu samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1981—1985 in srednjeročnega plana stanovanjske skupnosti za to obdobje. Pri izvajanju in usklajevanju svojega programa je skupnost sodelovala zlasti z Zvezo stanovanjskih skupnosti, koordinacijskim odborom za stanovanjska vprašanja pri OK SZDL, občino, SIS za cestno in komunalno gospodarstvo občine, izvajalci s področja stanovanjskega gospodarstva ter drugimi dejavniki s področja stanovanjskega gospodarstva.

V začetku leta 1981 je bil sprejet tudi novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu, ki je prinesel mnogo sprememb v stanovanjskem gospodarstvu, ker je v veliki meri angažiralo samoupravne organe in delovno skupnost Samoupravne stanovanjske skupnosti.

Na področju nadaljnjega razvoja samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu je bilo delo usmerjeno predvsem na dograjevanje samoupravnega organiziranja stanovanj, izvedbo tistih določil zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki se nanašajo na pripravo in sprejem planskih dokumentov za področje stanovanjskega gospodarstva v obdobju 1981—1985, nadaljnje dopolnjevanje oz. sprejem novih pravilnikov za področje solidarnosti in za področje vzajemnosti, nadaljnje preobrazbe strokovne skupnosti ter obravnavo in sprejem drugih samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, ki so vezani s področjem stanovanjskega gospodarstva.

Sočasno s pripravo in sprejemom samoupravnega sporazuma o temeljih plana skupnosti za obdobje 1981—1985 je bil pripravljen in sprejet tudi srednjeročni plan stanovanjskega gospodarstva naše občine za to obdobje.

Po poteku enega leta in pol pa moramo žal ugotoviti, da sta glede na nastalo stanje v našem gospodarstvu, nove pogoje financiranja stanovanjske graditve, odstopanja od postopnega prehoda na ekonomske stanarine, oba planska akta potrebna revizije in postavitve na realne možnosti.

V letošnjem letu so bile opravljene volitve v nove samoupravne organe. Nova skupščina je bila konstituirana v maju in je na svoji prvi seji izvolila svojega predsednika in podpredsednika ter vse organe in odbore skupščine. Skupščina je sestavljena iz dveh zborov, in sicer zbor izvajalcev in zbor uporabnikov. Vsi odbori so imeli že svoje seje, oziroma delegati začeli s svojim delom. Odbori skupščine so:

- odbor za planiranje, razvoj družbenoekonomskih odnosov, splošne, finančne in administrativne zadeve;
- odbor za graditve;
- odbor za prenovo in vzdrževanje stanovanj;
- odbor za solidarnost;
- odbor za obrambo in družbeno samozaščito.

Skupščina je na svoji prvi seji 14. maja sprejela Samoupravni sporazum o ustanovitvi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota, Statut Samoupravne stanovanjske skupnosti in Poslovnik o delu skupščine prilagojen zahtevam novega zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Pregled družbeno usmerjene stanovanjske gradnje

Čeprav že precej časa govorimo o družbeno usmerjeni stanovanjski gradnji je pojem zakonsko določen šele z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu. Podlaga za tako določitev je dal zvezni in republiški zakon o sistemu družbenega planiranja, ki zavezuje družbenopolitično skupnost občine, da v dogovoru o temeljih plana in v planu občine skladno s sprejetim samoupravnim sporazumom o temeljih plana stanovanjske skupnosti in drugih interesnih skupnosti, določi obseg in prostorsko razmestitev stanovanjske gradnje. S sprejetjem teh planskih dokumentov na nivoju družbenopolitične skupnosti je dana srednjeročna in tudi dolgoročna usmeritev stanovanjske gradnje na območju občine, za katero je ustanovljena stanovanjska skupnost.

Tak samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 in k temu srednjeročni plan stanovanjskega gospodarstva naše občine za to obdobje sta bila sprejeta v prvi polovici leta 1981. Sedaj leto in pol po sprejetju teh aktov so vidni določeni rezultati in že obstajajo kazalci za primerjavo s planom.

V letu 1981 je bilo zgrajenih in predanih 116 stanovanj, medtem ko letos v prvi polovici leta je bilo zgrajenih in predanih 61 stanovanj. Do konca leta bo še nekaj stanovanj zgrajenih, vendar ali bodo vseljena ali ne — vemo vsled nesigurnih rokov izvajalca stanovanj. V primerjavi s planom je stanovanjska izgradnja pod planom, to je tem bolj v kolikor vemo, da so lani predana stanovanja dolg iz predhodnega srednjeročnega obdobja.

Zakon o stanovanjskem gospodarstvu sprejet v letu 1981 je prinesel spremembo tudi v način izgradnje — gradnje za trg ni več, obstaja samo investitorski odnos — in zbiranje sredstev za stanovanjsko gradnjo —

večji del iz čistega dohodka. Obe ti zakonski spremembi sta kljub zagotovilom za nemoteno stanovanjsko izgradnjo, precej vplivali na nadaljnji potek stanovanjske izgradnje.

Danes imamo v občini prisotna še oba načina stanovanjske izgradnje. SGP Konstruktor TOZD Pomurje še kot investitor in izvajalec gradi kompleks lendavska — sever v Murski Soboti. Samoupravna stanovanjska skupnost pa je bila investitor za že zgrajeni 6 stanovanjski blok v Prosenjakovcih in sedaj je investitor za 24 stanovanjski blok v Murski Soboti na križišču ulice Staneta Rozmana in Cvetkove.

Stanje okrog financiranja stanovanjske izgradnje za trg v letu 1981 je bilo zelo kritično, kar je posledica spremenjenega načina gradnje in zamujanje izvajalca z roki izgradnje. SGP Konstruktor TOZD Pomurje je imelo stalno težave saj mu je primanjkovalo sredstev za financiranje v času gradnje. Da do prekinitve gradnje ne bi prišlo je izvršni odbor Samoupravne stanovanjske skupnosti sprejel sklep, da se gradnja avansira iz vseh razpoložljivih sredstev solidarnosti in sredstev vzajemnosti — skupni znesek teh sredstev je bil 76 milijonov dinarjev.

V stanovanjski skupnosti ugotavljamo, da izvajalci še vse preveč zamujajo z roki dokončanja posameznih objektov, da izsiljujejo višje cene in premalo skrbijo za boljšo kvaliteto, kar nam posebno potrjuje predaja stanovanj na Lendavskem kompleksu. Čeprav so pretekli že vsi roki za izgradnjo kompleksa Lendavske, stanovanja do danes niso zgrajena. S strani izvajalca pa ni nobenih zagotovil, kdaj bodo stanovanja zgrajena. Druga faza kasni že vse od 31. marca 1982 do sedaj s tem pa narašča končna cena stanovanja, katera še danes ni določena. Vse to pa ima posledice pri kupcih stanovanj, ki pa ne morejo učinkovito vplivati na obnašanje investitorja in izvajalca v eni osebi. Preveč je tudi takih pomanjkljivosti oz. reklamacij, ki izvirajo iz površnosti in neodgovornosti in bi se z malo več odgovornosti dale odpraviti že med samo gradnjo in ne šele po vselitvi stanovanj, kar ima neljube in nezaželjene posledice. V tem v veliki meri glavnemu izvajalcu pomagajo kooperanti — predvsem IMP Blisk. Posledica takega odnosa, kot so ga izvajalci imeli do sedaj, so milijonske škode. To omenjamo zato, ker na eni strani so tako veliki nepotrebni stroški, na drugi strani pa močan pritisk na povečanje cene stanovanjske graditve.

Vsled tega menimo na Samoupravni stanovanjski skupnosti, da so v tej smeri potrebni določeni ukrepi širše skupnosti, saj neurejene zadeve na kompleksu Lendavske — sever (v že zgrajenih in še ne zgrajenih objektih) povzročajo stalne težave in konflikte s stanovalci.

Velik vpliv na izpolnjevanje plana stanovanjske graditve ima priliv sredstev za stanovanjsko gradnjo. V stanovanjski skupnosti imamo točen pregled samo nad sredstvi solidarnosti in vzajemnosti, ki se zbirajo v stanovanjski skupnosti. Priliv sredstev solidarnosti v letu 1981 je bil 34.630.000.— din kar je nekje enako s planiranimi. Priliv teh sredstev v letošnjem letu do 30. junija je bil nekoliko nad planom, in sicer 22.032.000.— din, tako da presegamo planirano stopnjo za 0.02 %. Priliv sredstev vzajemnosti v letu 1981 je bil 14.960.000.— din, kar je tudi nekoliko nad planom. V letošnjem letu do 30. junija je priliv teh sredstev znašal 7.673.000.— din, kar je v okviru plana. Kolikšna sredstva za stanovanjsko gradnjo pa izločajo OZD in delovne skupnosti pri sebi v stanovanjski skupnosti nimamo pregleda. Vendar po prodaji družbenih stanovanj lahko ocenjujemo, da se teh sredstev zbira manj kot je po planu, ali pa se več deli za individualno gradnjo. Vsled tega je ogrožena družbeno usmerjena stanovanjska gradnja in dogovorjeno delitveno razmerje 60 : 40 porabe sredstev v korist družbeno najemnih stanovanj. Taka poraba sredstev je delno posledica tudi neodgovornega obnašanja izvajalca stanovanj SGP Konstruktor TOZD Pomurje, saj kupci stanovanj ne morejo zaradi neznanih rokov in cen stanovanj planirati sredstva za nakup stanovanj.

Neprodana stanovanja na lendavskem kompleksu — 86 stanovanj — niso samo posledica odnosa izvajalca do gradnje stanovanj, ampak so verjetno tudi odraz pomanjkanja sredstev za nakup stanovanj, saj je bilo precej rezervacij odpovedanih, ko bi moralo priti do pogodb.

Vsa našeta problematika bo sigurno vplivala na potek stanovanjske gradnje v prihodnjem letu 1983 in naprej. Potrebe po stanovanjih pa so šč zmeraj večje od zgrajenih, kar je razvidno tudi iz zadnjega natečaja za solidarnostna stanovanja, kjer je 53 prijav. K temu dodamo še preko 30 čakajočih iz prednostne liste predhodnega natečaja, je to več kot dve leti zgradimo solidarnostnih stanovanj.

Opaziti je tudi velik pritisk mladih družin na solidarnostna stanovanja iz česar je sklepati, da organizacije združenega dela in delovne skupnosti pa tudi same mlade družine premalo storijo za reševanje stanovanjskega problema. Same mlade družine premalo namensko varčujejo, je pa tudi največ prekinitve namenskega varčevanja pri mladih družinah. Pet letni rok je prvim mladim družinam že iztekel, vendar se niso izselile iz solidarnostnih stanovanj. Niti same družine, niti njihove organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti niso nič storile za rešitev stanovanjskega problema kljub dani izjavi, da v petih letih bodo rešile stanovanje za mlado družino.

V kolikor želimo vsaj kolikor toliko zadovoljevati stanovanjske potrebe delavcev, da se družbeno usmerjena stanovanjska gradnja preobčutno ne zmanjša, da ohranimo dogovorjeno delitveno razmerje 60 : 40 trošenja stanovanjskih sredstev v korist družbene gradnje, vendar vse v okvirjih realnih možnosti združenega dela je potrebna določena akcija tudi izven stanovanjske skupnosti. Zaradi prilagoditve srednjeročnega plana realnim sedanjim možnostim je v pripravi ANEKS št. 1 k Samoupravnemu spora-

zumu o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985. Aneks bi naj reguliral tudi vse našete odklone od srednjeročnega plana. Z aneksom bi kazalo regulirati tudi vzajemno združevanje sredstev in jo razširiti na vse udeležence sporazuma in ne samo za tiste, ki razen solidarnosti nič ne izločajo sredstev za stanovanjsko izgradnjo. To narekuje tudi potreba, saj so s sedanjim načinom onemogočene vse manjše OZD in delovne skupnosti, kljub izločanju dogovorjenih sredstev (3,38 % na BOD iz čistega dohodka) po samoupravnem sporazumu za stanovanjsko graditev, da rešujejo same stanovanjske probleme svojih delavcev vsled premajhne količine izločenih lastnih sredstev. S tem načinom ne bodo oškodovane tudi velike OZD, saj si bodo iz teh sredstev lahko pokrivala trenutne večje potrebe po stanovanjskih od lastnih možnostih.

Investitorski odnos v stanovanjski izgradnji zahteva drugačen odnos do stanovanjske izgradnje tudi kupcev in ne samo stanovanjske skupnosti. Pri investitorskem odnosu so sredstva za gradnjo stanovanj potrebna vnaprej, a teh sredstev sedaj ni zadosti. Samo solidarnostna sredstva so premalo za začetek gradnje tako, da so nujno potrebna vnaprej sredstva bodočih kupcev, katerih pa ni. Ta problem bo sigurno vplival na zidavo stanovanj za leto 1983.

Samoupravna organiziranost stanovanjskega gospodarstva

Na osnovi zakona o stanovanjskem gospodarstvu je samoupravna organiziranost stanovanjskega gospodarstva potrebno vskladiti v določenem roku z zakonom. Na tem področju tečejo v stanovanjski skupnosti določene akcije vendar prihajamo do določenih problemov.

Samoupravna stanovanjska skupnost še ni konstituirana in registrirana. Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti in vse ostale akte je naša skupščina sicer sprejela, vendar še nimamo 2/3 večine podpisanih pristopnih izjav udeležencev sporazuma, čeprav smo že pisмено in ustno urgirali.

Organizacija skupnih strokovnih služb za stanovanjsko skupnost, Cestno komunalno skupnost in urejanje stavbnih zemljišč še ni izvedena. Narejeni so osnutki vendar dokončni predlogi niso bili možni, vsled določenih nejasnosti okrog organiziranja posameznih SIS in kasnitve republiških dogovorov okrog teh zadev.

Za organizacijo skupnih strokovnih služb je potrebno najti tudi prostorsko rešitev v kolikor se želi, da bodo strokovne službe primerno organizirane. V sedanjih prostorih niti ene niti druge skupnosti to ni možno.

V roku enega leta od sprejema zakona bi morale biti organizirane tudi vse skupnosti stanovalcev z vsemi svojimi organi in samoupravnimi akti, vendar do sedaj imamo od 105 potrebnih organiziranih samo 47. Bolj kot zaradi zakona je nujna organizirati skupnosti stanovalcev zaradi prenosa vzdrževalnih del in kurjave na OZD „Sobota“ z 1. 1. 1983, saj organizacija ne bo mogla normalno poslovati, v kolikor nima konstituiranih hišnih svetov. Strokovna služba stanovanjske skupnosti se trudi vendar je naletela na veliko nerazumevanje pa tudi neresnosti s strani stanovalcev. Opravili smo sestanke s predsedniki hišnih svetov po krajevnih skupnostih, vendar z udeležbo ne moremo biti zadovoljni. Mnogo več pa je bilo neposrednih stikov s predsedniki hišnih svetov in to le takrat, ko so nastali določeni problemi v zvezi z vzdrževanjem oz. odpravo pomanjkljivosti v stanovanjski hiši. Vse preveč pa je strokovna služba skupnosti razreševala vse probleme okrog vzdrževanja stanovanj neposredno z imetniki stanovanjske pravice, ki so se zaradi nedelavnosti ali omalovaževanja raje obračali na strokovno službo. Ugotoviti moramo, da so bile zahteve in kritike na strokovno službo večinoma neutemeljene. Če bi bili hišni sveti aktivnejši, bi morala biti na sestankih zborov stanovalcev ali hišnih svetov prehodno obravnavana problematika stanovanjske kulture in odnosa do družbenega premoženja in šele takrat, v opravičenih primerih odprava napak v stanovanjih oz. skupnih prostorih ali na skupnih napravah. Namreč veliko napak izhaja iz malomarnega odnosa stanovalcev do družbenega premoženja. Izhajajoč iz teh ugotovitev je v bodoče preiti v celoti na razdelitev pristojnosti hišne samouprave in skupnosti oz. njene strokovne službe. S prenosom stanovanj na skupnosti stanovalcev mora biti prenešana tudi odgovornost in pristojnost glede gospodarjenja — odločanja o razpoložljivih sredstvih stanovalcev in najemnin po organih hišne samouprave. Strokovna služba pa je lahko le kot izvajalec določenih izvajalskih nalog.

Prenos izvajalskih del

Po zakonu o stanovanjskem gospodarstvu so Samoupravne stanovanjske skupnosti dolžne prenesti vsa izvajalska dela na izvajalske organizacije. Naša stanovanjska skupnost ima nekaj izvajalskih nalog organiziranih v sklopu svojih strokovnih služb, vzdrževalna dela so organizirana v sklopu OZD „Sobota“, a investitorska dela je opravljal izvajalec SGP Konstruktor TOZD Pomurje. Izkazalo se je, da tako organiziran način ni učinkovit niti zadovoljuje potrebe v praksi, zato je nujno ne samo zaradi zakona ampak zaradi potreb pristopiti k reorganizaciji tega načina dela.

Sklep stanovanjske skupnosti je, da se pristopi k prenosu izvajalskih del na izvajalce OZD in sicer:

- investitorska dela,
- vzdrževalna dela,
- centralna kurjava,
- inkaso.

Za prenos investicijskih del se vršijo razgovori z Zavodom za ekonomiko in urbanizem. Problematika, ki se pri tem pojavlja je strokovna

usposobljenost Zavoda za strokovno in učinkovito opravljanje teh nalog. Potrebno je najti model za učinkovito obvladovanje stroškov oziroma cen v stanovanjski izgradnji, dvigniti kvaliteto izgradnje, spoštovanje dogovorjenih rokov, učinkovitejšo reševanje reklamacij v garancijskem roku. Nadalje najti med Zavodom in Samoupravno stanovanjsko skupnostjo tak dohodkovni odnos, ki bo Zavod in njegove delavce stimuliral za doseganje racionalnejše stanovanjske izgradnje. Prehod na investitorski odnos v stanovanjski izgradnji se mora poznati v kvalitetnejši stanovanjski izgradnji.

Za prenos vzdrževalnih del, centralne kurjave in inkasa se vršijo razgovori z OZD „Sobota“. Z novo organiziranostjo se morajo odpraviti sedanje težave in nekatere dvojnosti dela. Ločeno obravnavanje vzdrževanja stanovanjskega fonda od komunalnih in drugih objektov ni dobro, saj stanovanjski objekti s svojo sekundarno komunalo se navezujejo na primarno komunalo, s svojo okolico se vklaplja v ostalo sredino mesta. V kratkem rečeno v organizaciji vzdrževalnih del je treba upoštevati kompletno urbano urejeno okolje. Zadnje poplave so delno tudi posledice sedanjega stanja — ločena obravnava vzdrževanja primarne in sekundarne kanalizacije in netočna razmejitve med njima. Rešiti je tudi problem odprave nujnih napak v stanovanjih izven uradno določenega delovnega časa organizacije za vzdrževanje, ker velikokrat nastajajo zaradi tega zelo velike posledice škode. Potrebno bo spremeniti sedanji „kurativni“ sistem vzdrževanja in preiti bolj v „preventivni“ sistem vzdrževanja. Cilj stanovanjske skupnosti je, da bo nova služba za vzdrževanje stanovanjskega fonda v povezavi z ostalimi komunalnimi službami učinkovita in poceni skratka racionalna.

Organizacijsko obliko okvirno določa zakon o združenem delu.

Najprimernejša organizacijska oblika za uresničevanje delovnih (proizvodnih), družbenoekonomskih in drugih samoupravnih pravic delavcev, ki bodo delali na vzdrževalnih in drugih delih, bi bila temeljna organizacija združenega dela. Za organiziranje temeljne organizacije pa so zakonski pogoji le deloma izpolnjeni. Vzdrževanje stanovanj in opravljanje drugih del predstavlja sicer samostojno delovno celoto, pa tudi rezultat dela delavcev se da samostojno izraziti v delovni organizaciji ali na trgu, vendar pa delavci v tej delovni celoti ne bi mogli uresničevati vse svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice. Število delavcev je nedvomno premajhno, da bi lahko temeljna organizacija uspešno opravljala tudi vse družbenoekonomske in samoupravne naloge. Ob tem ne gre prezeiti tudi nekatere fiksnih stroškov, kar bi predstavljalo preveliko breme za delavce te organizacije. Zaradi tega predlagamo oblikovanje delovne enote za vzdrževanje stanovanj.

Delovna enota za vzdrževanje stanovanj in drugih del se organizira v temeljni organizaciji „Komunala“ z namenom, da delavci dosegajo čim ugodnejše rezultate pri opravljanju del in to v skladu z naravo delovnega procesa in delovnih pogojev. Delovna enota bo organizirana v temeljni organizaciji kot samostojna obračunska enota z vrsto samoupravnih pravic delavcev, ki jih bodo lahko uresničevali že v okviru te delovne enote. To so: odločanje o sredstvih za osebne dohodke in skupno porabo, o delovnem času, o letnem planu, o varstvenih ukrepih, o normativih za vzdrževalna dela, o posameznih samoupravnih pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev, določenih v statutu temeljne organizacije in v drugih samoupravnih aktih.

Nadaljnji korak za uspešno delovanje sistema vzdrževanja stanovanj pa je tudi uresničevanje vseh družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, zlasti še hišne samouprave in podobno.

Zaključek

Na Samoupravni stanovanjski skupnosti smatramo, da je stanovanjsko gospodarstvo toliko pomembno — saj je stanovanje eden od osnovnih elementov za človekovo eksistenco —, da kompleksno problematiko stanovanjskega gospodarstva občasno obravnavajo vse družbenopolitične skupnosti, OZD, delovne skupnosti in krajevne skupnosti in ne samo samoupravni organi Samoupravne stanovanjske skupnosti.

Cas za tako razpravo je tudi primeren, saj v sedanjih težjih pogojih gospodajenja je nerešen ali neustrezno rešen stanovanjski problem toliko bolj pereč. V samem stanovanjskem gospodarstvu pa se je nakopičilo tudi precej problemov od prepočasne in nekvadratne gradnje, nedoseganja plana družbene stanovanjske izgradnje, premalo izločanje sredstev za družbeno usmerjeno stanovanjsko izgradnjo, prepočasno prilagajanje samoupravne organiziranosti stanovanjskega gospodarstva novemu zakonu o stanovanjskem gospodarstvu, neodgovoren odnos stanovalcev do družbenega premoženja, nepravilnosti pri uporabi solidarnostnih stanovanj, do neustrezne organiziranosti službe za vzdrževanje stanovanjskega fonda tako, da je nujno spregovoriti o kompleksni problematiki stanovanjskega gospodarstva.

Namen nam je bil seznaniti vse z delom Samoupravne stanovanjske skupnosti in njenih organov, s problemi, ki so se nakopičili v stanovanjskem gospodarstvu ter da skupno najdemo rešitve in smernice za naprej.

STALIŠČA IN SKLEPI II. SEJE

SKUPŠČINE SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI

Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti je na svoji II. seji, dne 20. oktobra 1982 med drugim obravnavala tudi problematiko v stanovanjskem gospodarstvu in v zvezi s tem sprejela stališča in sklepe:

1. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota po obravi vsi problematike v stanovanjskem gospodarstvu podpira ugotov-

vitve in stališča koordinacijskega odbora za stanovanjsko politiko pri OK SZDL v zvezi s problematiko stanovanjskega gospodarstva in zahteva od vseh dejavnikov v občini, da se v bodoče stanovanjskemu gospodarstvu v občini posveča več pozornosti.

2. Samoupravna stanovanjska skupnost podpira predlog Cestno komunalne skupnosti, da je denar za komunalno opremljanje stavbnih zemljišč nujno potrebno najti v kolikor ne želimo, da se ponovi problematika neopremljenih in nepripravljenih zemljišč za stanovanjsko gradnjo.

3. Stanovanjska skupnost zahteva od Cestno komunalne skupnosti in vseh odgovornih dejavnikov v občini, da se dela na izgradnji primerne kanalizacijske mreže pospešijo, ker sedanje poplave stanovanjskih blokov povzročajo velike škode in težave.

4. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota na osnovi podpisa pristopnih izjav več kot 2/3 ustanoviteljev Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota ugotavlja, da je Samoupravni sporazum o ustanovitvi Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sprejet in s tem so dani pogoji za konstituiranje Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota.

5. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sprejme predlagani osnutek ANEKS-a št. 1 k Samoupravnemu sporazumu o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1981—1985 in ga v predlagani obliki daje v obravnavo in sprejem vsem ustanoviteljem do 15. novembra 1982.

6. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota na osnovi prejšnjega sklepa o prenosu investitorskih del na Zavod za ekonomiko in urbanizem sprejema Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih pri opravljanju investitorskih del družbeno usmerjene stanovanjske izgradnje v občini M. Sobota, s tem, da se ob koncu vsakega leta poda analiza dela zaradi eventualnih dopolnitev samoupravnega sporazuma.

Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sprejme sklep, da se organizacija in izvedba manjših vzdrževalnih del, centralne kurjave in inkaso v celoti prenese na OZD „Sobota“ M. Sobota. Za izvedbo prenosa organizacije nastalih del se zadolži strokovna služba Samoupravne stanovanjske skupnosti. Potrebno je najti tako obliko organizacije, ki bo racionalnejša od sedanje.

7. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sprejme sklep:

„Vsi zavezanec plačila prispevka 1,30 % na BOD iz dohodka za gradnjo solidarnostnih stanovanj, delno nadomestilo stanarin in kreditiranje udeležencev NOV in kmetov-borcev NOV na osnovi 12. člena Samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1981—1985, prispevek v mesecu novembru v letu 1982 ne plačajo.

8. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sprejme sklep, da se imenuje komisija za ogled stanovanj v upravljanju Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota v katero se imenujejo naslednji člani:

1. Gerencar Ivo, delavec strokovnih služb Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za predsednika komisije

2. Cervek Leopold, predsednik odbora za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu — za člana

3. Drvarič Franc, delavec strokovnih služb Samoupravne stanovanjske skupnosti M. Sobota — za člana.

Naloga komisije je, da skupaj s skupnostmi stanovalcev ugotavlja stanje stanovanj (v kakšnem stanju se nahajajo) spremlja in ureja odnose stanovalcev (kako stanovalci uporabljajo stanovanja) ter vse potrebno ukrepa v cilju, da stanovalci stanovanja čuvajo in sproti pravočasno odpravljajo vse nastale pomanjkljivosti in težave.

9. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sprejme sklep, da se imenuje komisija za ogled zaklonišč in hidrantov v stanovanjskih blokih v katero se imenujejo naslednji člani:

1. Milek Branko, delavec strokovnih služb Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota — za predsednika komisije

2. Benedik Jože, predsednik odbora za ljudsko obrambo — za člana

Naloga komisije je, da ugotavlja stanje zaklonišč in hidrantov v stanovanjskih blokih (kako so zaklonišča dostopna in v kakšnem stanju, kaj je trenutno v njih) ter v kolikor so hidranti za priključek gasilskih ali drugih škropilnic vgrajeni, da bodo ti izpravni — dostopni takoj, ko bo to potrebno.

11. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota sprejme sklep, da na osnovi zakona o stanovanjskem gospodarstvu pristopa k organizaciji skupnih strokovnih služb za nekatere SIS materialne proizvodnje.

11. Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti pooblasti odbor za solidarnost skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti in Center za socialno delo občine M. Sobota, da v izjemnih primerih (samohranilke, ločeni in člani ZB ter invalidi) rešujeta prošnje izven natečaja in o tem poročata na prvi naslednji seji.

POROČILO O RAZVOJU, DELU IN POGOJIH CELODNEVNIH OSNOVNIH ŠOL OBČINE MURSKA SOBOTA

Ena izmed značilnosti sodobnega sveta je spremenljivost. Vse se hitro spreminja. Tudi na področju šolskega gre za temeljito spremembo družbenega položaja dejavnosti vzgoje in izobraževanja, ki se samoupravno združuje v enoten sistem združenega dela. To moramo imeti pred očmi vselej, ko vrednotimo in obravnavamo naloge, razvoj in uspešnost vzgojnoizobraževalnih dejavnosti. Učiteljska dela na občutljivem družbenem področju, v procesu vzgoje in izobraževanja usposablja učence za udeležbo in sodelovanje v družbi, jih pripravlja za akcije, za oblikovalce novih medsebojnih človeških odnosov in je organizator izobraževanja — boja proti neznanju. Delo učiteljev — delavcev VIO ali šole — se razširja z vključevanjem v javno, kulturno, proizvodno, športno, družbenokoristno, tehnično in druge dejavnosti. Šola postaja središče krajevnega dogajanja in vse bolj odgovorna v perspektivi seveda — za hitrejši razvoj sredine. V tej miselni zvezi je tudi celodnevna osnovna šola in oddelki podaljšanega bivanja.

Kaj je celodnevna osnovna šola? (COŠ)

COŠ je šola, v kateri učenci opravijo vse delo v šoli. Poudarjamo: učenci! Ne otroci, mladinci. Kot otrok, mladinec bo doma še delal (pomagal, sodeloval pri družinskih opravilih, se igral, poslušal radio, konstruiral, bral, učil obvezne ali neobvezne tuji jezik, igral na glasbeni instrument...), ali pa šel s starši na sprehod, izlet, na obisk, na potep... — Torej kot učenec šole, učenec nekega razreda je za predpisan vzgojnoizobraževalni program svoje obveznosti opravil v šoli. To je COŠ.

COŠ je posledica družbenega razvoja;

- razvoja znanosti in tehnike,
- naraščanja prostega časa,
- upada vzgojne moči družine.

Celodnevna osnovna šola je utemeljena s potrebami po spremembi vzgojnoizobraževalnega procesa. Le-ta mora v večji meri

- pripravljati učence na ustvarjalno delo,
- zagotoviti vsestranski razvoj mlade osebnosti, ki vključuje mentalno, zdravstveno, politehnično in druge vzgoje.
- zagotoviti čustveno stabilnost in jim pomagati oblikovati življenjski model zdrave humane osebnosti.
- integrirati vzgojnoizobraževalno delo kot so pouk, samostojno učenje, interesne in rekreativne dejavnosti...
- demokratizirati odnose med vsemi subjekti šole
- izenačiti startne osnove vzgojnoizobraževalnega dela.

Razvoj celodnevne osnovne šole v občini Murska Sobota:

Z. št.	Datum prehoda	Vzgoj. izobr. organizacija	Število učen.	Število oddel.	Razredi	% v COŠ zajetih učencev
1.	5. 9. 1977	Gor. Petrovci	130	6	I.—IV.	1,8
2.	4. 9. 1978	Gor. Petrovci	254	11	I.—VIII.	3,8
3.	1. 9. 1979	Beltinci Markovci	420	14	I.—IV.	10
4.	1. 9. 1981	Beltinci	906	30	I.—VIII.	17,3

% v COŠ zajetih učencev v občini M. Sobota: 17,3 %

Druge pomurske občine so ta čas vključevale v COŠ:

Občina	% v COŠ vključenih učencev	% v podalj. bivanju učencev
Gor. Radgona	19 %	5,3 %
Lendava	10,5 %	15,2 %
Ljutomer	7,1 %	9,6 %
Murska Sobota	17,3 %	9,8 %

V SR Sloveniji je v COŠ vključenih 28.363 učencev tj. 12,7 %.

Vzgojno izobr. organizacija	Število oddelkov		Učenci v št. št.	Učenci po št. št. 1-8	Pripravek št. št. do 50% 50% 100%			
	Šolski	Kombinirani oddelki iz dveh treh več razr.						
Bakovski	2	-	40	17,5	48	-	-	-
Bogojina	2	-	55	24,7	55	-	55	-
Čankova	-	1	46	18,5	27	29	-	46
Orad	-	1	17	19,1	17	-	-	17
M. Sobota "B.S."	5	-	153	17,3	153	-	17	8 26
M. Sobota B.M.	4	2	166	29,2	166	-	17	9 17
M. Sobota L.S.	5	-	148	16,8	148	-	-	17
Čopčevci	-	2	52	42,3	15	57	-	57
Tršina	1	2	71	15,3	79	-	-	29
Skupaj	15	4	766	10,7	710	56	89	172
					10,7%	11,4%	22,5%	
Osn. šola s prilj. progr. Form. brigada M.S.	-	2	63	57,3	58	11	-	-

Priprava za prehod na COS

V občini Murska Sobota je bilo 18 šol, ki so delale v eni izmeni. V glavnem je še sedaj tako. (Bodonci, Bogojina, Brezovci, Dolenci, Domjančevci, Doglezovje, Gederovci, Hodoš, Krog, Mačkovci, Melinci, Pertoča, Prosenjakovci, Tešanovci, Šalovci ...) Med te so sodile tudi Gor. Petrovci, Markovci in z dograditvijo šolskega poslopja tudi Beltinci.

V COS zajete šole imajo 1200 učencev, 43 odd., prej naštete šole z eno izmeno pa tudi približno enako število učencev (1200) in za eno četrtino več oddelkov (okrog 60).

Opozoriti hočemo, da za prehod ni dovolj »enoizmenski pouk«, marveč morajo biti izpolnjeni še drugi prostorski in kadrovski pogoji. Ob prostoru za pouk so potrebni še prostori za rekreacijo in telesno vzgojo, tehnično in proizvodno ter interesne dejavnosti, za prehrano, za pripravo učiteljev na vzgojno izobraževalno dejavnost, za knjižnico in zdravstveno varstvo itd.

Kadrovski pogoji so na celodnevni osnovni šolah drugačni: učitelji opravljajo delo tako, da integrirajo (združujejo) vse sestavine vzgojno-izobraževalnega dela (pouk, samostojno učenje, rekreacija, interesne dejavnosti ...) in da opravljajo še druge naloge v zvezi s prehrano, varstvom v protem času, zdravstvenim varstvom in drugo. Zaradi vsega tega je v COS povečan obseg dela, kar izobraževalna skupnost izraža z merilom 1,87 delavca na en oddelok. Na drugih (poldnevni) osnovni šolah pa samo 1,42.

COS spreminjajo način učiteljevega dela. V COS bi naj učitelj opravil svoje obveznosti v celoti v šoli. Se več; zahteva se kolektivno, oz. skupinsko delo za pripravo na pouk, za sestavo nalog objektivnega tipa, programiranih sekvenc in drugega didaktičnega gradiva. Žal pa je za pogoje predvsem individualne priprave učiteljev na sedanjih COS slabo poskrbljeno. Učitelji se pripravljajo v slabših pogojih, kakor jih imajo doma povsem poprečni državljani (umetna razsvetljava, hladni prostori, skromen inventar, večkrat tisti, ki je bil odložen kot neuporaben, izpostavljeni so ves čas otroškemu vršču, tudi hrupu i. t. d. Resnici na ljubo so tudi ugodni prostori za te namene. Razmerje je približno 50:50.

Zelo pomembno kadrovsko vprašanje je pripravljenost in usposobljenost učiteljev za prehod na COS. V obeh sestavinah smo deficitarni: pripravljenost učiteljev bi morala opraviti družbeno-politična sredina. Njen organ je občinski in krajevni ali šolski koordinacijski odbor pri COS. Ocena tega dela je slaba — vsa bremena teh priprav so nosila šolska vodstva. Glede usposobljenosti učiteljev pa je zadolžena OOE Zavoda za šolstvo. Ta je sicer organizirala uvajalne in poglobljitvene seminarje. Ocena: za nekatere učitelje je bilo dovolj, za nekatere, ki jih je zajelo manj znano delo, se čutijo nepripravljene ali premalo pripravljene za delo v COS. To ni nič boljše z diplomati, ki so pred kratkim prišli s kadrovske šole. Še manj strokovne pomoči je bilo na terenu, kjer so se problemi v COS že pojavljali. Nadaljna usposobitev je potekala z izmenjavo izkušnje med samimi COS.

Pogosto učitelji izjavljajo, da bi želeli konkretno usposabljanje za samostojno učenje (predvsem predmetna stopnja) in za interesne dejavnosti. Nakazujejo željo po seminarski obliki.

Prostorski pogoji v celodnevni osnovni šoli so zelo različni:

a) v Markovcih so za dva oddelka na razpolago 4 prostori: 2 učilnici, 1 improvizirana telovadnica in 1 jedilnica.

b) V Gor. Petrovcih imajo za 12 odde. 16 prostorov. Uporabna površina interierja znaša 2374 m².

c) COS v Beltincih imajo 30 oddelkov: 14 razredov in 16 oddelkov predmetne stopnje. Za vzgojnoizobraževalno delo je na razpolago 34 učilnic. Skupna površina znaša 2396 m² (učilnice, hodniki, knjižnica, jedilnica, večnamenski prostor ...)

V poročilih COS navajajo:

— na petrovski šoli so trije oddelki v premajhnih učilnicah. Trikrat po 18 učencev je v učilnicah, ki merijo po 4 x 5 m.

— na beltinski šoli je veliko več težav, ki se povezujejo in s tem težavnost dela povečujejo. 906 učencev je razporejenih v 30 oddelkov; v poprečju je več kot 30 učencev v oddelku. Učilnice merijo poprečno po 60 m².

Takšen prostor je za pouk primeren.

Za SU (samostojno učenje) pa v obsegu tega prostora ni mogoče sprostiti skupin. Učenje v istem prostoru ni spodbudno, še posebej, če ni mogoče niti menjati oblike in razporeditve sedežnega reda oz. mizic. Na učence spremembe spodbudno vplivajo.

Šolsko poslopje je grajeno v položaju vzhod-zahod. Posledica je, da so južne učilnice pozimi primerno ogrete, poleti pa zadušljivo vroče. One na severni strani pa so poleti prijetne, pozimi pa hladne. Potrebno bo vgraditi v severne učilnice dodatna toplotna telesa.

Šola je dala še pripombe: da so neprimerne omare za šolske torbe, odprta kuhinja, ki bi jo želeli zapreti z roletami ali vrati ... premajhna cisterna (30.000 litrov) glede na dnevno potrošnjo do 600 litrov, preplitva vgraditev cisterne zaradi talne vode. V hudi zimi v dovodih gorivo strdi, kar povzroča dodatne težave in nevarnosti za poškodbe ogrevalnih naprav.

Na celodnevni osnovni šoli Beltinci je za učence na razpolago 3,76 m² vsega in 2,3 m² učilničnega prostora. V Gor. Petrovcih je na učenca okrog 9 m² zaprtega prostora, v Markovcih pa še več. Za povečan obseg in za različne vrste dela kot so: interesne dejavnosti, proizvodna in tehnična

dejavnost, šport, tel. vzgoja in rekreacija, je potreben povečan prostor. COS Beltinci je v tem prikrajšana. Potrebno bi dodatnih 9 prostorov v velikosti učilnice, da bi neokrnjeno opravljali naloge učnega načrta, predmetnika in smernic za osnovno šolo.

Ob pogojih je potrebno omeniti še opremo, droben inventar, revizite, konstrukcijske zlaganke, orodje in najrazličnejše materiale od papirja, pločevine, žice, vezanih in drugih lesnih plošč do glin, peči, barv, lakov ... da bi učenci lahko delali, spoznavali lastnosti materialov in se v delu urili. Vsega tega je na celodnevni in drugih osnovni šolah premalo.

Glede izpolnjevanja prostorskih in kadrovskih ter drugih pogojev tudi nimamo sprejetih normativov. Vse odločitve za prehod so bile sprejete izkustveno in na osnovi dogovora med OŠ, OIS in območno organizacijsko enoto.

Glede na različnost pogojev v katerih delajo COS je vsakršna normativnost nesprejemljiva. Ukrepi stabilizacijskih prizadevanj omejujejo tudi nabavo materialov, opreme in preureditvenih del za pedagoške delavce, za tehnično delavnico in šolsko kuhinjo.

Organizacija dela v COS

Učenci v celodnevni šoli imajo naslednje sestavine vzgojno izobraževalnega dela:

- pouk (reden, dopolnilni, fakultativni, dodatni),
- samostojno učenje (SU),
- rekreacijo (rekreativni odmor in minuta za zdravje),
- prehrano (malico in kosilo) in
- interesne dejavnosti.

a) V okviru pouka učenci opravijo obveznosti po predmetniku in UN (učnem načrtu). V teh obveznostih so učenci COS enako obravnavani kot drugi učenci poldnevni šol. Za čudo, je nekaj učiteljev, ki vztrajno sprašujejo, kdaj bodo dobili za COS prilagojene učne načrte. To pa ne bi bila enotna in enaka izobrazbena osnova.

b) Pri samostojnem učenju učenci izpolnjujejo svoje učne obveznosti, ki so jih nekoč doma in kakor jih učenci poldnevni šol še danes. Pri tej sestavini vzgojnoizobraževalnega dela prihajajo individualne posebnosti (navade, razvade, počasnost, sposobnost koncentracije, pripravljenost za kolektivno delo, občutljivost ...) do izraza in pogojujejo uspešnost učenca. V poročilih šol zasledimo navedbe, da SU ni zadovoljivo, učenci ne izpolnijo svojih obveznosti ali vsaj ne dovolj dobro. Razlogi pa naj bi bili naslednji:

— učenci so preobramenjeni, dekoncentrirani in ne morejo dovolj racionalno izrabiti časa za SU. Zato si tisti iz 7. i 8. razreda vzamejo delo domov.

— Slabi učenci v šoli pri Su več pridobijo kot bi doma. Doma bi manj delali, morda sploh nič, v šoli pa obveznostim vsaj do neke mere zadostijo.

— Skupine čez 30 učencev so preštevilne. Slaba je diferenciacija, individualizacija, kontrola, delovna disciplina ... V številnih oddelkih je hrup, težje se je koncentrirati. Rešitev bi bila v delitev učencev na neformalne skupine, kar zahteva več prostorov.

— Šola ima oddelčne knjižnice, vendar je v njih premalo literature in drugega didaktičnega materiala za teoretično in praktično delo učencev.

— Za SU v 7. in 8. razredu je premalo časa (9 ur tedensko!)

— Za SU učitelji ob uvajanju COS niso bili dovolj informirani oz. poučeni. Na razredni stopnji je ta problematika manj očitna, ponekod je sploh ni.

c) V skrbi za ohranitev otrokovega zdravja prevladuje princip, da bi otrok imel dnevno eno uro telesnovzgojnih aktivnosti. To uveljavljajo OŠ pri urah telesne vzgoje po urniku, v rekreativnih odmorih in v krajših razgibavanjih v učni uri, kar imenujemo »minuta za zdravje«. Namen teh je pozitivni krvni obtok.

Rekreativna dejavnost je na šoli hitro zaživela, saj ima mnogo pristašev. Vse bolj pristna in vsestranska pa je tam, kjer jo gojijo zgledno tudi učitelji in kjer je na razpolago ustrezen prostor (zelene in asfaltne površine, telovadnica ...).

Š s prehodom na celodnevno delo prevzema šola ogromno odgovornost za zdravo prehrano svojih učencev. Učenci prejemajo v šoli dopoldansko malico in kosilo. To predstavlja okrog 50 % otrokove dnevne prehrane. Kalorično vrednost prehrane kontrolira zavod za socialno medicino in higieno, prav tako nadzira higienske pogoje.

Za pocenitev hrane koristnikom prispeva OIS mesečno na otroka 44.- din COS v Markovcih in G. Petrovcih v jeseni zbirata vrtnine in poljščine (krompir, zelje, fižol ...). To opravlja tudi precej poldnevni šol. COS v Beltinci pa ne zbira tega, ker nima ustreznih kletnih oz. skladišnih prostorov. Za zadeve šolske prehrane so na COS vodje šol, prehrane; o prehranbenem režimu, o ceni malic in kosil, o popustih in nadzor pa opravlja komisija za šolsko prehrano.

Na nekaterih poročilih je zaradi plačila šolske prehrane COS nezaželjena. Izdatki za malico znašajo mesečno do 150 din, za kosila pa od 500 — 600 din. S prispevkom 44.- din od OIS šole izravnavajo izdatke prehrane za socialno šibke.

d) V okviru prostega časa po kosilu je neusmerjen prosti čas, ko učenci lahko počivajo, se igrajo ali zaposlujejo po svoji volji. V ta sklop sodijo tudi interesne dejavnosti. Velja načelo, da bi vsak učenec obiskoval eno int. dejavnost, nikar pa več kot dve. Za počitek mlajših

učencev ni pogojev. Za prostočasne zaposlitve je premalo pripomočkov. Neka skupina je 23. nov. 1981 tako izkoriščala prosti čas:

— 3 skupine so igrale človek ne jezi se

1 skupina Avtosteza (s kocko)

2 x 2 sta igrala šah.

1 deklica je brala: Žena, ki je ...

1 fantek je obračal Rubikovo kocko.

2 skupini sta »potapljali ladje«

2 skupini sta izrezovali okraske za jelko.

Ena tretjina učencev je počivala in se pomenkovala. Zunaj je bilo hladno, vlažno, zasneženo.

Usmerjen prosti čas je v večini primerov na programu ob 13. uri — po kosilu in pred popoldanskim poukom oz. SU. Šola Gor. Petrovci sporoča, da ta čas ni primeren in predlaga predstaviti ID na 9. in 10. uro.

Šola Beltinci pa sporoča, da ne morejo imeti 2 x tedensko tistih krožkov za katere je več prijavljencev, ker so omejene prostorske zmogljivosti. Čas je omejen na 45 minut. Nekateri krožki tako kratke opredelitve ne prenesejo (teh. likovni, dramski in drugi krožki). Problematično je z nabavo posameznih materialov. Interesne dejavnosti precej bremenijo finančne izdatke šole: to je nabava potrebnega materiala, rekvizitov in potnih stroškov.

COŠ in okolje:

G. Petrovci: Šola sodeluje s KS. Ob večjih praznikih pripravijo proslavo za vso KS. Pripravljajo kulturni program za druge priložnosti. Sodelujejo v akcijah kot je referendum, volitve, zbiranje krvodajalcev, pomoč ostarelim občanom, pomagajo pri drugih vaških prireditvah.

Za DO Mura TOZD G. Petrovci, večkrat letno pripravijo kulturni program, sodelujejo na športnem področju. Sodelujejo tudi s KZ Panonka. Srbijo za čisto okolje, zbirajo sekundarne surovine. Pogodujejo površine GG opravljajo prakso z učenci 8. r. v DO Mura in Farmi Panonke ter pri Kompas. Kmetom pomagajo spravljati pridelke.

Beltinci: Šola j bila sklicala sestanek predstavnikov SZDL in KS, da bi opredelili obseg in vsebino sodelovanja. Doslej je sklenjeno sodelovanje s KS Beltinci in Rašico, TOZD Beltinka. Za potrebe kraja pripravljajo proslave in kulturni program za DO. Prireditve so v prostorih šole. Sodelujejo s KUD Beltinci.

Ob šoli imata po nekaj zunanjih sodelavcev, ki občasno sodelujejo v delu krožkov.

Šole se nadalje povezujejo s krajevnimi dejavniki po vdrašanih SLO, NNNP, DS in ohranjanje ter vzdrževanje spomenikov NOB. Četudi je razumevanje in sodelovanje v opisanem obsegu na obeh in še na markovski šoli, vendar do trajnejšega in neprekinjenega sodelovanja v proizvodnji, na področju vzreje, pridobivanja, pridelovanja posameznih kultur, pomoči pri delu, ne pride. Več odprtosti s strani šole in več razumevanja in pomoči s strani koordinacijskih odborov (zemljišča, prostori, zunanji sodelavci, strokovna služba, sodobna proizvodna tehnika ...) bo potrebno, da bo šola lahko realizirala od družbe postavljene smotre.

POVZETEK:

1. Celodnevne osnovne šole so ob pripravljanju tega poročila obnavile koncept dela. Ob tem je bilo odkrito marsikaj novega in marsikaj, kar so že obravnavali, pa ni bilo realizirano. Sedaj je ugoden trenutek in to zahteva od nas resna sedanjost, da to realiziramo:

— lahko izboljšamo odnose na vseh realacijah,

— lahko povečamo posluš za predloge delavcev in skušamo konstruktivne uveljaviti, druge pa demokratično in utemeljeno odkloniti,

— racionalizirati vse sestavine vzgojno izobraževalnega dela (pouk, inter. dejavnosti, disciplino, ustvarjalnost ...),

— v večji meri odpreti dejavnosti v sredino, kjer učenci bivajo, kjer šola lahko pozitivno vpliva, je potrebno te vplive uveljavljati,

— poskrbeti za realno informiranost delavcev, vključiti v redno delo izobraževanje za praktične izboljšave SU, ID in druge dejavnosti,

— privedi več zunanjih sodelavcev v skupine interesnih dejavnosti.

2. Družbena politična skupnost, OIS, kulturna, telesnokulturna, zemljiško kmetijska in druge, naj si prizadevajo realizirati čim boljše pogoje za delo učencev in učiteljev. Celodnevne osnovne šole so z odgovori na ankete in glede na splošno mnenje dobile ponovno opozorila, kaj manjka, kaj bi bilo potrebno opremiti, popraviti, montirati, izboljšati ... da bi bilo delo učencev in učiteljev učinkovitejše in uspešno. Samo podaljševati čas prebit v šolskem prostoru ni COŠ. COŠ je nova vsebina, za to pa mora biti osnova. Koordinacijski odbori se morajo zavzeti za njeno realizacijo.

3. Vse tri COŠ so locirane na izrazito kmetijskem področju. DPO, KS in ustrezne DO bi morale aktivneje pristopiti k temu, da bi mlada generacija spoznala in cenila dobrine, ki jih daje zemlje in tako nadaljevala pozitivno tradicijo pridobivanja poljščin. Pridelovanje hrane na majhnih površinah je za šolarje še kako zanimivo, seveda mora biti sodobno, strokovno in smotno. V teh prizadevanjih so šole osamljene.

STALIŠČA IZVRŠNEGA SVETA O RAZVOJU, DELU IN POGOJIH CELODNEVNIH OSNOVNIH ŠOL OBČINE MURSKA SOBOTA

Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota je na 22. seji, dne 19/10-1982 obravnaval poročilo o razvoju, delu in pogojih celodnevni osnovnih šol v občini M. Sobota in sprejel naslednja

STALIŠČA

1. Izvršni svet ugotavlja, da smo pri razvoju celodnevni osnovnih šol v naši občini dosegli ugodne rezultate, saj je v celodnevno šolo vključenih že 17,3 % vseh osnovnošolcev, medtem ko je v SR Sloveniji vključenih 12,7 % vseh osnovnošolcev.

2. Glede na zaostrene pogoje gospodarjenja in zvezi s tem zožene finančne možnosti v tekočem srednjeročnem obdobju, ne bo možno po obsegu širiti celodnevne osnovne šole, kljub ugotovitvi, da imajo nekatere osnovne šole (Prosenjakovci, Bodonci ...) za celodnevno delo ustrezne pogoje.

3. Prizadevanja bo potrebno usmeriti predvsem v nadaljnji dvig kvalitete vzgojnoizobraževalnega dela, zato naj Zavod SRS za šolstvo, območna organizacijska enota v M. Soboti skupaj s pedagoškimi zbori usmerja aktivnosti v izpopolnjevanje organizacije in vsebine celodnevne osnovne šole (samostojno učenje, usmerjen in neusmerjen prosti čas, prehrana, zdravstveno varstvo itd).

4. V pedagoških zborih na celodnevni osnovnih šolah je čutili prizadevno delo. Šole se vedno bolj povezujejo z družbenim okoljem, vendar so odprte še precejšnje možnosti za razširitev sodelovanja. Nekoliko manj načrtno in kontinuirano je predvsem sodelovanje med šolami in organizacijami združenega dela.

5. Pogoji, predvsem prostorski, so na celodnevni šolah precej različni. Najbolj utesnjeni so na celodnevni šoli v Beltincih, kjer je potrebno še posebej spremljati ustreznost pogojev za nadaljni razvoj in naloge, ki se postavljajo pred celodnevno šolo.

6. Zavod SR Slovenije za šolstvo, območna organizacijska enota v M. Soboti naj skupaj z občinsko izobraževalno skupnostjo in celodnevni osnovni šolami posveča večjo pozornost permanentnemu izpopolnjevanju učiteljev za delo v celodnevni šolah.

UGOTOVITVE IN PREDLOGI IZVRŠNEGA SVETA O PROBLEMATIKI OSTARELIH OSEB V OBČINI MURSKA SOBOTA

Izvršni svet skupščine občine Murska Sobota je na 20. seji, dne 6/10-1982 obravnaval gradivo o problematiki ostarelih oseb v občini Murska Sobota in sprejel naslednje ugotovitve in predloge:

I. UGOTOVITVE

1. Gradivo je skrbno pripravljeno in celovito posreduje stanje na področju razreševanja in urejenja problematike ostarelih oseb v naši občini, hkrati pa dovolj kritično in objektivno nakazuje vsa pomembnejša odprta vprašanja in probleme, ki bi jim bilo v bodoče potrebno posvetiti večjo pozornost.

2. Izvršni svet ugodno ocenjuje dosežene rezultate, ki so odraz splošne družbene skrbi za ostarele osebe, predvsem pa dejavnosti v okviru skupnosti za socialno skrbstvo in njenih izvajalnih organizacij (Center za socialno delo in Dom oskrbovancev), kakor tudi zdravstvenih in vzgojnoizobraževalnih organizacij ter društev upokojencev in invalidov. Ob tej oceni pa izvršni svet ugotavlja, da bi se morali aktivneje vključiti v razreševanje tovrstne problematike tudi ostali odgovorni družbenopolitični dejavniki kot: kmetijsko zemljiška skupnost, krajevne skupnosti, različna društva in humanitarne organizacije, stanovanjska skupnost in drugi.

3. Ob analizi skrbi za ostarele občane izvršni svet relativno ugodno ocenjuje dosežene rezultate na področju zdravstvenega varstva, ki dokaj ustrezno pokriva z zdravstvenimi ustanovami področje celotne občine. Ugodna ocena velja tudi za delovanje patronažne službe, veliko pridobitev

pa predstavlja letos ustanovljen dispanzer za gerontologijo in borbe NOV. Ob tem pa je bilo doslej premalo storjeno za organizacijo sosedске pomoči. Sosedska pomoč je bila doslej organizirana v skromnem obsegu in oblikah le s strani brigadirjev in nekaterih vzgojnoizobraževalnih organizacij.

4. Izvršni svet ugotavlja, da je v občini Murska Sobota delež ostarelih oseb v celotnem številu prebivalstva nad republiškim povprečjem, zato je potrebno še toliko bolj angažirano pristopiti k razreševanju skupnih in posameznih problemov te populacije. Specifična za naše področje je tudi problematika ostarelih kmetov, kjer bi se morala bolj kot doslej čutiti aktivnost kmetijsko zemljiške skupnosti.

II. PREDLOGI

1. Pomurski zdravstveni center naj skupaj z ostalimi odgovornimi dejavniki izdelava predlog za konkretizacijo sosedске pomoči ter organizira potrebne aktivnosti.

2. Kmetijska zemljiška skupnost naj v povezavi s kmetijsko zadrugo in centrom za socialno delo čimprej zbere podatke o ostarelih kmetih, ki sami ne morejo obdelovati zemlje in pripravi konkretne predloge za razreševanje posameznih primerov.

3. Skupnost socialnega skrbstva naj skupaj s kmetijsko zemljiško skupnostjo opozori občinsko upravo za družbene prihodke na problem plačevanja dajatev pri tistih občanih, ki prejemajo socialno pomoč in niso v stanju plačevati odmerjenih dajatev.

4. V domu oskrbovancev v Rakičanu je v bodoče potrebno posvetiti večjo pozornost delovni terapiji in zvezi s tem proučiti možnost namestitve strokovnega delavca. Pri sprejemanju ostarelih oseb v dom oskrbovancev je potrebno doseči upoštevanje dogovorjene delitve kapacitet in sicer v rakičanskem domu za normalno se starajoče, v domu v Lukavcih pa za duševno lažje motene.

5. Skrb za ostarele osebe se naj odraža tudi v dejanski prednosti pri oskrbi z gorivom, kurjavo in drugimi nujnimi vsakdanjimi potrebami. Kompleksno problematiko je potrebno koordinirano in stalno spremljati in obravnavati v okviru skupnosti socialnega varstva. V razreševanje tovrstne problematike pa se naj vključijo tudi socialno zdravstvene komisije pri Krajevnih skupnostih.

6. Organizacije združenega dela, ki so že uspešno uveljavile skrb za upokojence, naj svoje pozitivne izkušnje posredujejo še ostalim delovnim organizacijam, kjer je bila tovrstna dejavnost doslej manj prisotna.

7. Skrb za ostarele osebe naj bo še bolj prisotna v vsebinah in oblikah vzgojnoizobraževalnega dela v vzgojnoizobraževalnih in vzgojnovarstvenih organizacijah.

POVZETEK OSNUTKA PRORAČUNA OBČINE MURSKA SOBOTA ZA LETO 1983

I. Osnovna izhodišča za sestavo proračuna

Osnutek odloka o proračunu občine za leto 1983 temelji na določbah:

- Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v DPS
- Zakona o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije, ter o republiških upravnih organih,
- Osnutka zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1983
- Statuta občine Murska Sobota in
- Osnutka dogovora o davčni politiki v letu 1983

Pri izdelavi osnutka odloka o proračunu občine Murska Sobota za leto 1983, so bile upoštewane resolucijske usmeritve, po katerih naj bi se rast splošne porabe v občini povečala za 12 % nominalno na osnovo leta 1982. Na podlagi take usmeritve je izdelan pregled prihodkov in materialnih obveznosti občinskega proračuna za leto 1983.

Osnova za navedeno povečanje rasti splošne porabe v globalu je dogovorjeni obseg sredstev za splošno porabo v letu 1982, brez sredstev za kompenzacije.

Enako kot v letu 1982 niso omejena sredstva taks na promet parkljarjev in kopitarjev in sredstva od turističnih taks.

Prav tako niso v rasti splošne porabe všteta tudi sredstva od posebnega davka iz osebnega dohodka in od razlik v ceni.

Presežki proračunskih sredstev se bodo tudi v letu 1983 uporabljali za financiranje občinskih blagovnih rezerv in intervencije v kmetijstvu in porabi hrane.

Celotni prihodki občinskega proračuna se bodo povečali v letu 1983 napram letu poprej za 5 % in bodo znašali 232.007.000 dinarjev in se razporedijo:

- za splošno porabo v občini 185.900.000 dinarjev
- odstopljeni prihodki 35.762.000 dinarjev
- presežki za intervencije 10.345.000 dinarjev

Skrajšan pregled prihodkov občinskega proračuna in njihova razporeditev sta zajeta v bilanci, ki je sestavni del splošnega dela občinskega proračuna.

Povzetek bilance proračunskih prihodkov in odhodkov za leto 1983

Zap. št.	Vrsta prihodkov	Ocena realizacije 1982	Plan 1983	Indeks 4 : 3
1	2	3	4	5
A. PRIHODKI				
a) izvorni prihodki				
1.	Davki iz DD in na dohodek	65.340.000	75.710.000	116
2.	Prometni davek, davek na premoženje in na dohodek od premoženja	96.980.000	84.980.000	87
3.	Davek na prihodek od premoženja in premoženjskih pravic ter drugi davki	7.749.000	5.607.000	85
4.	Takse	16.870.000	19.090.000	112
5.	Prihodki po posebnih predpisih	20.516.000	22.918.000	112
SKUPAJ IZVIRNI PRIHODKI		207.555.000	209.305.000	101
b) neizvirni prihodki				
1.	Posebni občinski davek na OD	13.500.000	22.300.000	165
2.	Razlika v ceni	350.000	402.000	115
SKUPAJ NEIZVIRNI PRIHODKI		13.850.000	22.702.000	164
SKUPAJ IZVIRNI IN NEIZVIRNI PRIHODKI		221.405.000	232.007.000	105
B. ODHODKI				
1.	Sredstva za delo upravnih organov	77.078.800	85.869.400	111
2.	Negospodarske investicije	3.280.000	3.470.000	106
3.	Sredstva za LO in OS	13.705.000	15.348.000	121
4.	Sredstva za intervencije v gospodarstvu	48.878.600	38.547.000	79
5.	Sredstva za delo skupnih upravnih organov	36.823.000	41.663.550	113
6.	Prenesena sredstva	8.570.000	9.840.000	115
7.	Sredstva za družbene dejavnosti	1.646.200	1.818.400	110
8.	Sredstva za druge splošne družbene potrebe	28.499.750	30.863.400	108
9.	Izločena sredstva rezerv	2.693.640	4.322.750	160
10.	Drugi odhodki	230.000	264.500	115
SKUPAJ ODHODKI		221.405.000	232.007.000	105

II. Viri prihodkov občinskega proračuna

Prihodke občinskega proračuna uvrščamo v dve kategoriji in sicer izvorni prihodki in neizvirni prihodki.

Med izvorne prihodke spadajo naslednje vrste prihodkov: davek iz osebnega dohodka in na dohodek, prometni davek, davek na premoženje in na dohodek od premoženja, davek na prihodek od premoženjskih pravic in drugi davki, takse, prihodki po posebnih predpisih in drugi prihodki. Z ozirom na dogovor o davčni politiki v letu 1983 moramo posebej izpostaviti nekatere vrste prihodkov iz skupine izvornih prihodkov, ki bodo v letu 1983 bistveno odstopali od povprečja in realizacije v letu 1982:

— prenos 50 % prihodkov iz naslova prometnega davka od prometa proizvodov v republiški proračun kar pomeni zmanjšanje prihodkov iz tega naslova za polovico.

— Predvideva se ukinitve davka na promet cestno motornih vozil, zato iz tega naslova v letu 1983 ne predvidevamo nobenih prihodkov.

— Po dogovoru se pripravlja tudi sprememba davka na posest stavb, (nova osnova) kar pomeni zmanjšanje prihodkov iz tega naslova za cca 1/3.

— Nova osnova bo tudi pri davku na prihodek od iger na srečo, zato tudi tu predvidevamo nekoliko nižjo realizacij od povprečja ostalih prihodkov.

Med neizvirne prihodke spadata posebni davek na osebni dohodek v občini in razlike v ceni. Precej visoka rast te vrste prihodkov (indeks 164) je posledica rokavnega nevkladja — uvedba posebnega občinskega davka je bila šele v mesecu aprilu 1982, za leto 1983 pa predvidevamo stekanje te vrste prihodkov za celo leto.

III. Razporeditev odhodkov občinskega proračuna

Za nemoteno delo in izvrševanje funkcij v skladu z ustavo in zakoni je občina dolžna zagotoviti sredstva za delo občinskih in medobčinskih upravnih organov, pravosodnih organov in inšpekcijskih služb.

Ker samoupravni akti, ki urejajo pridobivanje dohodka in njegovo delitev v teh upravnih organih še niso sprejeti bo izvršni svet s sklepom na podlagi predloženega programa določil višino potrebnih sredstev za njihovo nemoteno delo.

V globalu naj bi sredstva za osebne dohodke naraščala v primerjavi z letom poprej za 10,5 % za materialne izdatke 12 % ter za sklad skupne porabe 14,5 %.

Pri sestavi osnutka smo upoštevali diferenciran pristop pri zagotavljanju sredstev tistim proračunskim porabnikom, ki predvidevajo v skladu z zaposlitveno bilanco občine Murska Sobota, dodatne zaposlitve.

Ostale postavke odhodkov smo povečali v skladu z usmeritvami na področju izplačil določenih do izdatkov v letu 1983 (dnevnice, potni stroški, proslave in prireditve in medobčinsko sodelovanje). Postavke, ki predstavljajo materialne odhodke, pa smo v globalu povečali v skladu s povečanjem splošne porabe — 12 %.

Glede na izpad prihodkov predvidevamo v letu 1983 bistveno manj presežkov, saj bodo ti dosegli le 34 % istih v letu 1982. To pa pomeni tudi manjšo možnost pokrivanja kompenzacij in nabave občinskih blagovnih rezerv.

IV. ZAKLJUČEK

Novi predpisi o knjigovodstvu proračunov družbenopolitičnih skupnosti so zahtevali spremembo metodologije tudi pri sestavi proračunske bilance. Zaradi tega smo proračunsko bilanco uskladili z uredbo o kontnem planu in bilancah proračunov DPS, pravilnikom o vsebini posameznih kontov v kontnem planu za proračune DPS in pravilnikom o vsebini posameznih postavk v obrazcih za predložitev periodičnih in zaključnih računov. Te spremembe so bistveno vplivale na razpored znotraj proračunske bilance, zato tudi direktna primerjava z bilanco leta 1982 ni možna. Kljub temu pa so postavke med seboj primerljive.

O delovnem gradivu je razpravljajal izvršni svet ter na osnovi razprave in pripomb sprejel osnutek, ki ga dajemo v razpravo skupaj z osnutkom resolucije.